

явищем вимушеним, обумовленим і сформованим неналежним чином організованим і керованим соціокультурним простором. Саме тому соціально-економічні процеси при відсутності чіткого бачення розвитку аграрного сектора в структурі економіки України спричинили появу такого типу загальноосвітнього навчального закладу. Вирішити назрілі проблеми із сільськими малокомплектними школами можливо за умови цілісного та позитивного вирішення питань розвитку соціально-економічного блоку української держави.

Література:

1. Постанова Верховної Ради України «Про ліквідацію та утворення районів». № 807-IX1 від 17.07.2020 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/196122.html>

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ – ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

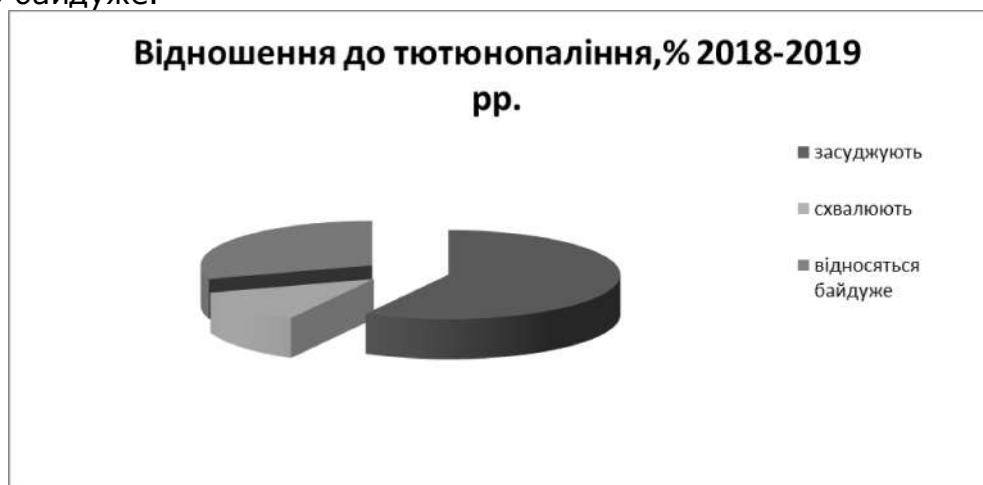
Могильник Ж.В.

Гадяцький фаховий коледж культури і мистецтв ім. І.П.Котляревського

Основною особливістю чинного державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти є орієнтування вимог до рівня підготовки випускників на досягнення компетентностей, одна з яких є здоров'язберезливою [5,8]. Програма з дисципліни «Біологія та екологія» 11 клас, 2018 року передбачає також формування ціннісного компоненту, що полягає в умінні обґрунтувати учнем (студентом) негативний вплив тютюнопаління, вживання алкоголю та наркотиків на організм людини.

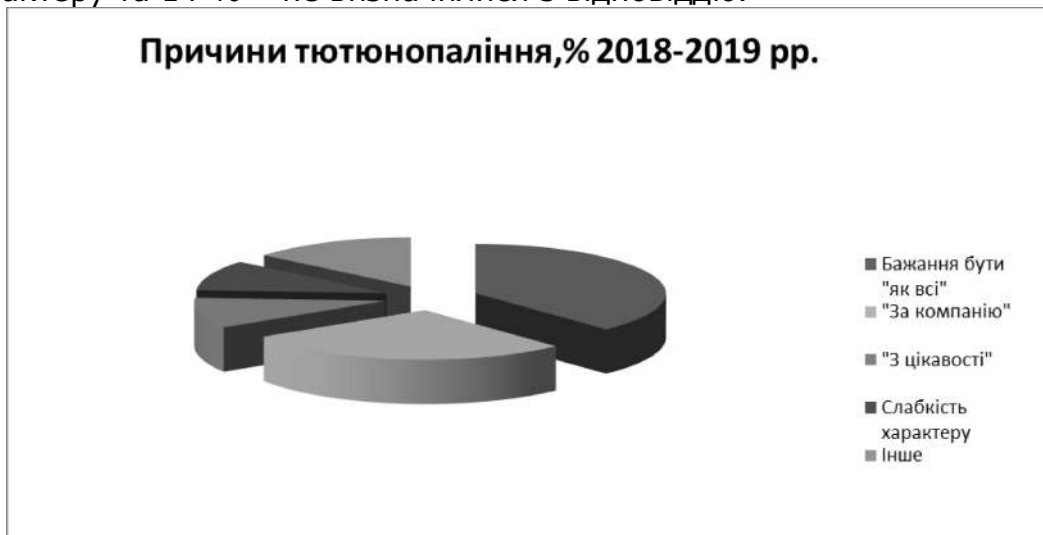
У 2018-2019 рр. слухачами факультативу «Валеологія», який діяв в Гадяцькому фаховому коледжі культури та мистецтв ім. І.П.Котляревського було виконано проектну роботу за темою: «Моє відношення до тютюнопаління». Було опитано сто шістдесят студентів коледжу як очної так і заочної форми навчання.

Наводимо оброблені результати проектної роботи: 12% респондентів схвалюють тютюнопаління, 58% – засуджують та 30% – відносяться до нього байдуже.

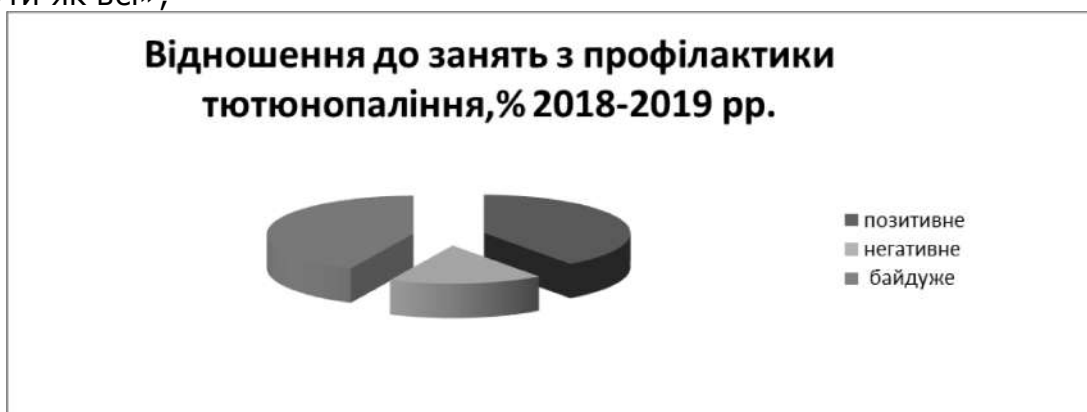
У родинях 57 % респондентів є схильні до цієї звички члени сім'ї.

На конкретне та відверте питання «Чи палите ви?» – 23 % респондентів відверто вказали на схильність до цієї звички та 77% відповідно – не палять. На питання: «Чому молоді люди вдаються до цієї звички?» – 38% відповіли, через бажання бути «як всі», 28% вважають, що «за компанію», за думкою 10% респондентів молодь починає палити з цікавості та 10 % наводять інші причини, зокрема найчастіше вказують на слабкість характеру та 14 % – не визначилися з відповіддю.

Серед рис характеру та обставин, що можуть сприяти початку паління студенти наводили такі: «слабкість», «невпевненість в собі», «погана компанія», «бажання бути крутим», «нервовість», «роздратованість», «низька самооцінка», «безхарактерність», «погані відносини з батьками», «відсутність власної думки» тощо. Що стосується питання необхідності занять з профілактики тютюнопаління в школах чи інших навчальних закладах, то 17 % наших респондентів не вважають їх такими, 43% не визначились із позицією, 40% вважають подібні заняття корисними.

На відкрите питання до тих, хто не палить: «Як вам вдалося уникнути цієї звички?» ми отримали такі варіанти відповідей: «ігнорую пропозиції закурити», «батьки заборонили», «у мене є голова на плечах», «ціни на цигарки мене стримують», «я сліdkую за своїм здоров'ям», «не хочу бути як всі»,

«я – сильна людина, яка не потрапляє під негативний вплив», «я спробувала, але мені не сподобалося», «боюся захворіти», «мене це ніколи не цікавило», «це пройшло повз мене» тощо.

На відкрите питання до тих, хто не палить: «Що б ви порадили друзям, які палять?» ми отримали такі варіанти відповідей: «задуматися, скільки всього можна купити на зекономлені кошти», «паліть, але не

нав'язуйте з цигарками», «знайти цікаву альтернативу», «для початку, хоча б, зменшити добову дозу», «просто взяти – і кинути».

Оброблені результати даного студентського проекту показали, що проблема тютюнопаління залишається актуальною та гострою – майже кожен п'ятий студент нашого закладу палить. Разом з тим, життєвий досвід, спостереження за звичками та цінностями студентської молоді наводять на роздуми про значні зрушення хоча б в бік розуміння згубності звички. Завдання ж нас, педагогічних працівників залишається незмінним – надалі працювати в напрямку сприяння формування здоров'язбережувальної компетентності [3].

Окреме місце у сучасних та ефективних методах роботи педагога, що сприяють формуванню здоров'язбережувальної компетентності займають різноманітні форми групової роботи, зокрема – тренінг, який забезпечує активну участь та творчу взаємодію учасників між собою та педагогом (тренером), котрий не домінує у групі, а лише спрямовує її діяльність [1,7]. Під час тренінгу використовується активні методи групової роботи – рольові ігри, вправи на зняття психологічного та м'язового напруження, «мозкові штурми» тощо. Саме тому вони дуже подобаються студентам (учням) і викликають у них відчуття співучасті. Під час тренінгу часто можна навчитися і збагнути набагато більше, ніж під час звичайного уроку [1,7].

В цьому напрямку є багато методичних розробок, що стануть на допомогу педагогу для досягнення поставлених завдань [2,4,6] .

Література

1. Аніщенко О.В. Сучасні педагогічні технології: курс лекцій. / О.В. Аніщенко, Н.І. Яковець // Навч. посібник за заг. ред. Н.І. Яковець. – Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2007. – 199 с.
2. Капінус Т.В. Упровадження здоров'язбережувальних технологій у практику роботи / Т.В. Капінус // Основи здоров'я. – 2016. – №12. – С.2-5
3. Кононенко І.О. Формування ціннісного ставлення до здоров'я у школярів / І.О. Кононенко // Основи здоров'я – 2016. – №11. – С.24-27.
4. Левченко І.М. Програма тренінг – курсу зі здорового способу життя для підлітків «Молодь обирає здоров'я» / І.М. Левченко // Основи здоров'я – 2019. – №2. – С.4-13.
5. Маркова І.С. Державний стандарт базової середньої освіти: від теорії до практики (у запитаннях та відповідях) / І.С. Маркова, В.І. Садкіна // Основи здоров'я – 2016. – №9. – С.6-11.
6. Марченкова О.Ю. Цигарку палити – здоров'ю шкодити. Тренінг для учнів 9-10 класів / О.Ю. Марченкова // Основи здоров'я. – 2017. – №9. – С.6-12
7. Могильник Ж. В. Формування ключових та предметних компетентностей шляхом практично орієнтованого навчання // Матеріали збірника Міжн. наук.-прак. конф. «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXVI Каришинські читання) 30-31 травня 2019 р. м.Полтава – С.212-214.
8. Садкіна В.І. Компетентності – обговорюємо, тлумачимо, звикаємо до нових підходів / В.І. Садкіна // Основи здоров'я – 2016. – №10. – С.16-18.